

Budapestre vonatkozó ujságcikkek		Osztályozás
Szerző:	Tamás György	
Cím:	Bánki Donát munkásságát bemutató kiállítás nyílik a budapesti Műegyetemen	
Forrás:	Zalai Hírlap 1959. dec. 12.	
	(Hely)	(Idő)
	(Köt. v. füz.)	(Oldal)
		Személy
		Helyszám

92
Bánki Donát
"1959"

A Magyar Tudományos Akadémia december 14-én ünnepli a 100. évfordulóját annak, hogy egy Veszprém megyei kis faluban megszületett a karburátor (porlasztó) egyik feltalálója, a robbanómotorok úttörő alkotója: Bánki Donát. A nagyszerű tudós és mérnök, akinek munkássága révén először vonyult be magyar ember neve az automobil történetébe.

A századforduló idején még a gépkocsivezetők felszereléséhez tartozott a cirokseprő. De nem az ülések leporolására használták, hanem azzal indították a motort. Nem ismerték a karburátort (porlasztót) és az akkori motorokat a cirokseprő szálain elpárologtatott benzinnel működtették. Így azután gyakran előfordult, hogy órákig tartott a motor »beugratása«.

Ismerve az akkori benzinmotorok tökéletlen üzemét, a Műegyetem fiatal tanára Bánki Donát elhatározta, megjavítja azok működését. Egy alkalommal, 1892 őszén gondolataiba elmerülve a Belvárosban sétált. A Hatvani utca — a mai Kossuth Lajos utca — sarkán észrevette, hogy a virágáruszó permetezővel vizet szór virágjaira. A hagyomány szerint Bánki Donát futva sietett vissza a Műegyetemre és munkához látott. Barátjával, Csonka Jánossal — a permetező adta ötlet alapján — elkészítette az

első autókaburátort (porlasztót), ami nélkül nem érte volna el a mai színvonalát az automobil.

Bánki Donát sokat adott a műszaki világnak. Münchenben a világ egyik legnagyobb technikai múzeumában őrzik az első Bánki alkotta, magas kompressziójú benzinmotort. A posta számára Csonka Jánossal közösen tervezett és készített levélgyújtó autón, a világon először — 1902-ben — már elsőkerék meghajtást alkalmazott. Ő tervezte a híres Bánki-turbinákat. Több mint 5000 darabot szereltek fel Európa sebesvízű folyóin. Bánki Donát tervezte a dunaparti Elevátor berendezését — a nagyszerű gabonátároló a II. világháború alatt a tűz martalékává vált. Sok daru és egyéb berendezés hirdeti világszerte Bánki Donát zsenilitását. Egyszerűségére jellemző, hogy mint az autózás úttörője, sohasem rendelkezett saját autóval. Szerény emberként halt meg 1922-ben.

Bánki Donát munkásságáról december 14-én a Magyar Tudományos Akadémia ünnepi ülésen emlékezik meg. Szobrát a Műegyetem előcsarnokában másnap avatják fel és ugyanazon nap nyitják meg a Bánki Donát kiállítást. Ez alkalommal bemutatják találmányainak modelljeit és korabeli dokumentumait.

Tamás György